

hafa unnið til að bæta úr skemmdum þeim, er ábyli þeirra höfðu orðið fyrir af völdum náttúrunnar, og með því að það sje mjög áriðandi, að leiguliðar á umboðsjörðum í Skaptafellssýslu fái upphvatningu til að verja ábyli sín sem mest má verða fyrir skemmdum af sandfoki, er þar hefur á mörgum stöðum gjört fjarska-mikla eyðileggingu, og leggið þjer til, að þessar þóknarir verði veittar með því að gefa hlutadeigandi landsetum svo mikið eptir af landskuldunum fyrir næsta fardagaár sem þóknunum muni svara; en hinum fyrst nefnda leiguliða, sem nú hefur flutt sig að umboðsjörðunni Hraungerði, mætti veita líka linun í afgjaldinu af þessari jörð.

Fyrir þessa sök skal yður tjáð til þóknarlegrar leiðbeiningar og birtingar, að jeg eptir málavöxtum fellst á, að hinar umræddu landskuldaeptirgjafir verði veittar í þóknunarskyui, en að jeg gjöri ráð fyrir, að sjeð verði um, að landsetarnir gæti skyldna sionna til að við halda ábýlum sínum án sjerstaks endurgjalds einnig með tilliti til sandágangs þess, sem árlega má gjöra ráð fyrir, og sem jarðirnar lágu undir, áður en leiguliðar þeir, sem nú eru, tóku þær til ábúðar.

Skýrsla (frá amtmanninum yfir suður- og vestur-umdöminu til landshöfðingja, um rádstafanir gegn fjárkláðanum).

74
18da
oktbr.

Eptir þeim sköðunum, sem fram hafa farið í fjárrjettunum, og eru þær nú nýlega afstaðnar, varð eptir skýrslu hlutadeigandi sýslumanns, hvergi vart við fjárkláða í Borgarfjarðarsýslu. En um sama leyti og rjettirnar voru haldnar þar, fundust tveir gemlingar milli Lundareykjadals og Flókadals, var að minnsta kosti annar þeirra með kláða, og voru þeir skornir. Þar á móti hefur orðið meira vart við sýkina í fjárrjettunum í Gullbringu- og Kjósar-sýslu og Selvogshreppi og Útölfusi innan Árnessýslu, þar sem í Gjáarrjett fundust 13 kindur, í Hveragerðisrjett 10 kindur, í Kambsrjett 8 kindur, í fjárrjettunum í Kjósinni Möðruvalla- Medalfells- og Fossár-rjettum — alls 8 kindur, en í Kollafjardarrjett var allt heilbrigt. Allt hið sjúka fje var þegar skorið, og átti meiri hluti þess heima í fjórum hinum syðstu hreppum Gullbringusýslu, en í þeim hreppum hafa flestallir fjäreigendur með frjálsum samtökum komið sjer saman um að lóga öllu fje sínu fyrir næstkomandi nýár, og eru samþykktir um þetta gjörðar undir stjórn lögreglustjórans, og er gjört ráð fyrir að öllu fje þannig muni verða eytt í greindum hreppum. Um ástandið í hinum öðrum hreppum Árnessýslu, sem liggja á hinu grunada svæði, hefi jeg ekki enn fengið neinar embættisskýrslur, en eptir því, sem mjer hefur verið skýrt frá, hefur fundizt kláði á fáeinum kindum í Grimsnesi og í Þingvallasveit. Í Biskupstungum, sem að vísu liggja fyrir vestan Hvítá í Árnessýslu, en sem þó varla geta talizt til hins grunada svæðis, þar sem þær liggja fyrir utan varðlínu þá, er höfð var í sumar, kvað enginn kláði hafa fundizt.

Þegar nú búið er að eyða fjenu í þeim sveitunum, þar sem allt af hefur veitt torveldast að koma fram lækningunum, get jeg eigi ætlað annað, en að hægt muni verða að ráða við kláðann og útrýma honum nú í vetur, þó hann kunni að gjöra vart við sig á einstöku stað, þegar þeim ráðstöfunum er framfylgt, sem fyrirskipaðar eru í auglýsingu herra landshöfðingjans frá 30. ágústmán. þ. á. Að vísu er nú sem stendur skortur á baðmeðöllum, en bæði eru nú margir þegar búnir að útvega sjer nægileg meðöl, og svo er vonandi, að úr þessum skorti bætist með seinustu póstskeipsferðinni, og þó þetta gjöri að verkum, að ekki verði allstaðar baðað svo snemma, sem vera bæri, verður þó eins nægur tími til böðunar á næstkomandi vetri.